

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Król-Szymielewicz

Protokolant: Magdalena Stankiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 maja 2017 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa P. C. (1), P. B. (1)

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.

o ryczałty za noclegi

I. oddała powództwa;

II. odstępuje od obciążenia powodów kosztami zastępstwa procesowego należnych stronie pozwanej;

III. zalicza koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powodowie: P. C. (1) oraz P. B. (1) jako kierowcy w transporcie międzynarodowym domagali się zasądzenia od strony pozwanej ryczałtów za noclegi.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 19.05.2015r. Sąd połączył sprawy obu w/w powodów do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k.128).

Powód P. C. (1) pozwem wniesionym w dniu 10.02.2015r. (data stempla pocztowego na kopercie k.152), skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., domagał się zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 39.200 zł tytułem ryczałtów za noclegi przysługujących za podróż poza granicami kraju za okres od 19.07.2012r. do 21.06.2014r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w sposób sprecyzowany w pozwie oraz zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Powód P. B. (1) pozwem wniesionym również w dniu 10.02.2015r. (k.152) domagał się zasądzenia od strony pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. na jego rzecz kwoty 40.800 zł tytułem ryczałtów za noclegi przysługujących za podróż poza granicami kraju za okres od 01.01.2012r. do 31.01.2014r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w sposób sprecyzowany w pozwie oraz zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W treści uzasadnienia swojego pozwu powód P. C. (1) wskazał, że był zatrudniony u strony pozwanej w okresie objętym roszczeniami pozwu, tj. od dnia 19.07.2012r. do dnia 21.06.2014r. jako kierowca samochodów powyżej 12 ton w transporcie międzynarodowym. Jego praca polegała na przewożeniu towarów na trasach do H., F., B., D., N., S., W. i A.. Wykonując przewóz towarów był zazwyczaj około trzy tygodnie w podróży służbowej.

Z kolei powód P. B. (1) wskazał, że był zatrudniony u strony pozwanej w okresie od dnia 30.04.2010r. do dnia 01.02.2014r., także jako kierowca samochodów powyżej 12 ton w transporcie międzynarodowym. Jego praca – podobnie jak powoda P. C. (1) polegała na przewożeniu towarów na trasach do H., F., B., D., N., S., W. i A..

Następnie powodowie w swych pozwach powołali się na treść art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowcy, w związku z art. 77⁵ § 3-5 Kodeksu pracy, w związku z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz na analogicznie brzmiące przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Mając na uwadze treść w/w przepisów powodowie podkreślili, iż mają prawo do zwrotu kosztów faktycznie przez nich poniesionych na podstawie rachunku, natomiast w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg oraz niezapewnienia im przez pracodawcę bezpłatnego noclegu, przysługuje im ryczałt w wysokości 25% limitu, określonego dla poszczególnych państw w załączniku do rozporządzenia, bądź też w wysokości 150% diety (przy podróży służbowej na obszarze kraju).

Kolejno powodowie podali, że nie przedstawili stronie pozwanej rachunków za nocleg, natomiast strona pozwana nie zapewniła im również bezpłatnego noclegu. Powodowie podkreślili, że wszystkie noclegi spędzali w kabinie samochodu ciężarowego.

Nakazem zapłaty z dnia 23.02.2015r. sygn. akt IV Np 30/15 wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił powództwo powoda P. C. (1) w całości (k.23).

Podobnie nakazem zapłaty z dnia 23.02.2015r. sygn. akt IV Np 28/15 wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił powództwo powoda P. B. (1) w całości (k.155).

W sprzeciwach od w/w nakazów zapłaty strona pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., wniosła o oddalenie obu powództw w całości oraz o zasądzenie od każdego z powodów na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 28-41, k. 161-174).

Strona pozwana potwierdziła okoliczność zatrudnienia powodów we wskazanych przez nich okresach czasu na stanowisku kierowców w transporcie międzynarodowym.

W treści uzasadnienia strona pozwana w pierwszej kolejności zarzuciła, iż powodowie nie udowodnili wysokości i zasadności swoich roszczeń. Ponadto pozwana Spółka podkreśliła, iż zarówno ona jak i firmy z nią współpracujące posiadają na terenie H. bazy, gdzie kierowcy nocują i spędzają wymagane prawem okresy odpoczynku. Na terenie każdej z baz znajdują się kuchnie, łazienki i pokoje sypialne. Tym samym pracodawca zarzucił, iż zapewniał powodom odpowiedni i bezpłatny nocleg. Nadto, nigdy nie zabraniano kierowcom nocować w motelach i hotelach, a to kierowca decyduje o miejscach, gdzie się zatrzyma w celu odpoczynku nocnego. Kierowcy nigdy jednak nie chcieli nocować w hotelach i nie przedstawiali rachunków z tego typu miejsc.

Dodatkowo strona pozwana przytoczyła szereg orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r., nr (...), zgodnie z którymi zapewnienie pracownikowi bezpłatnych noclegów w trakcie wyjazdów zagranicznych zwalania jednocześnie pracodawcę z obowiązku wypłaty pracownikowi kwoty ryczałtu za noclegi. Odbierając odpoczynek nocny w kabinie samochodu kierowca nie ponosi bowiem żadnych kosztów, które należałoby mu zwrócić.

Pozwana wskazała, że kabiny w samochodach ciężarowych, którymi poruszali się powodowie nie były zwykłymi kabinami z wstawioną leżanką, lecz kabinami przystosowanymi już przez producenta do odbywania w nich noclegów,

zaopatrzonymi w pakiet sypialny dla dwóch osób. Kabiny zawierały dodatkowe wyposażenie, takie jak: zbiornik z wodą, lodówkę, wysuwany stolik, lamki nocne, ogrzewanie postojowe, klimatyzację, gniazdka zapalniczek.

Z powyższych przyczyn, w ocenie strony pozwanej, zapewniała ona kierowcom - chociażby poprzez nocleg w kabinie – pełnowartościowy wypoczynek.

Nadto strona pozwana wniosła o zawieszenie postępowania z powodu toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowania w sprawie o sygn. akt K 11/15, dotyczącego zgodności z Konstytucją przepisów art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 ,5 Kodeksu pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (k. 803-805).

Postanowieniem z dnia 29.09.2016r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia -Śródmieścia we Wrocławiu, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie, uznając, że rozstrzygnięcie sprawy zależy wprost od tego, w jaki sposób zakończy się postępowanie toczące się przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie o sygn. akt K 11/15, dotyczącej zgodności z Konstytucją przepisów art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 ,5 Kodeksu pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (k. 477).

Postanowieniem z dnia 06.02.2017r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, podjął zawieszono postępowanie w sprawie (k. 499).

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru (...), prowadzi działalność gospodarczą w zakresie której zajmuje się m.in. transportem drogowym towarów.

Dowód: - wydruk z KRS, k. 43-47.

Powód P. C. (1) był zatrudniony u strony pozwanej w okresie od dnia 19.07.2012r. do dnia 21.06.2014r., na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od dnia 19.07.2012r. do dnia 18.07.2014r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodów powyżej 12 ton w transporcie międzynarodowym.

W artykule 4 umowy o pracę strony ustaliły składniki wynagrodzenia powoda. Wskazano, że pracodawca będzie wypłacał powodowi miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku oraz wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i godziny nocne w formie ryczałtu i inne świadczenia, o ile takie przysługują pracownikowi zgodnie z warunkami Regulaminu pracy i płacy obowiązującego w Spółce.

W artykule 13 ust.1 umowy o pracę strony wskazały, iż pracodawca przed zawarciem tej umowy okazał powodowi i pozwolił mu się zapoznać z Regulaminem pracy i płacy, co powód potwierdza poprzez złożenie swojego podpisu na umowie. W artykule 13 ust.2 znajduje się oświadczenie powoda, że zapoznał on się z treścią Regulaminu pracy i płacy, zrozumiał go i nie ma do niego zastrzeżeń i pytań.

Dowód: - świadectwo pracy: k.13,

- umowa o pracę na czas określony, k.14-20;

- akta osobowe powoda P. C. (1).

Powód P. B. (1) był zatrudniony u strony pozwanej w okresie od dnia 30.04.2010r. do dnia 01.02.2014r., początkowo na podstawie umowy o pracę na okres próbny od 30.04.2010r. do 29.07.2010r., kolejno od dnia 30.07.2010r. do dnia 29.07.2012r. na podstawie umowy o pracę na czas określony, następnie od dnia 30.07.2012r. na podstawie umowy o pracę na czas określony zawartej do dnia 29.07.2015r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 12 ton w transporcie międzynarodowym.

W umowie o pracę na czas określony, z dnia 30.07.2010r., w artykule 4 strony ustaliły składniki wynagrodzenia powoda. Wskazano, że pracodawca będzie wypłacał powodowi miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1350 zł brutto oraz wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i godziny nocne w formie ryczałtu i inne świadczenia, o ile takie przysługują pracownikowi zgodnie z warunkami Regulaminu pracy i płacy obowiązującego w Spółce.

W umowie o pracę zawartej na czas określony, z dnia 30.07.2012r., w artykule 4 wskazano, że pracodawca będzie wypłacał powodowi miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku oraz wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i godziny nocne w formie ryczałtu i inne świadczenia, o ile takie przysługują pracownikowi zgodnie z warunkami Regulaminu pracy i płacy obowiązującego w Spółce.

W każdej z w/w umów, w artykule 13 ust.1 tych umów strony wskazały, iż pracodawca przed zawarciem tej umowy okazał powodowi i pozwolił mu się zapoznać z Regulaminem pracy i płacy, co powód potwierdza poprzez złożenie swojego podpisu na umowie. W artykule 13 ust.2 znajduje się oświadczenie powoda, że zapoznał on się z treścią Regulaminu pracy i płacy, zrozumiał go i nie ma do niego zastrzeżeń i pytań.

W ostatnim okresie zatrudnienia powoda P. B. (1), jego wynagrodzenie zasadnicze wynosiło miesięcznie 1604 zł brutto plus ryczałt za godziny nocne 76 zł i ryczałt za nadgodziny: 270 zł.

Dowód: - świadectwo pracy: k.143,

- umowa o pracę na okres próbny: k.144-151,

- umowy o pracę na czas określony - w aktach osobowych powoda P. B. (1);

- aneks do umowy o pracę – k.42 części B akt osobowych powoda P. B. (1).

U strony pozwanej obowiązywał Regulamin Wynagradzania, z dnia 08.06.2009r.

Do końca lutego 2013r., § 18 wskazanego Regulaminu Wynagradzania stanowił, iż: „ust.1 Wynagrodzenie za pracę składa się z wynagrodzenia zasadniczego określonego w umowie o pracę oraz premii uznaniowej. Ust. 2 W przypadku gdy pracodawca deleguje pracownika do pracy poza stałym miejscem pracy wypłacał będzie pracownikowi delegacje według prawem ustalonych”.

W § 25 Regulamin stanowił: „ Pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się poza stałym miejscem pracy, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową wg zasad obowiązujących pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej.”

Od dnia 01.03.2013r. zaczął obowiązywać § 18 Regulaminu Wynagradzania w zmienionym brzmieniu: „Wynagrodzenie za pracę składa się z wynagrodzenia zasadniczego określonego w umowie o pracę oraz z wynagrodzenia za godziny nocne i godziny nadliczbowe w formie ryczałtu. Ust. 2 W przypadku gdy pracodawca deleguje pracownika do pracy poza stałym miejscem pracy wypłacał będzie pracownikowi delegacje według prawem ustalonych w wysokości 42 Euro za dobę podróży służbowej poza granicami kraju”.

§ 25 pozostał bez zmian.

Dowód: - Regulamin Wynagradzania z dnia 08.06.2009r., k. 534-536,

- zmieniony Regulamin Wynagradzania, k. 537-539.

Powodowie wykonywali czynności kierowcy samochodu ciężarowego na trasach międzynarodowych, głównie na terenie H., F., B., D., N., S., W. i A.. Wykonywali oni przewozy dla zagranicznych kontrahentów pozwanej Spółki, tj. dla takich firm jak: (...), B.A.M, V., (...), (...).

Powodowie świadczyli pracę w samochodach ciężarowych marki M. (...), S. lub D., które wyposażone były w kabinę do spania, klimatyzację, ogrzewanie postojowe, lodówkę na żywność, zbiornik z wodą, wysuwany stolik, lamki nocne, gniazdka zapalniczek. Były to jedne z najbardziej nowoczesnych samochodów używanych przez firmy transportowe.

Kabiny posiadanych przez stronę pozwaną pojazdów dostosowane były do warunków noclegowych i zapewniały komfortowe warunki do spania. Wyposażone były w komfortowe łóżka do spania: dolne i górne.

Będąc w trasie powodowie spali w kabinie pojazdu.

Powodowie wyrazili zgodę na spanie w kabinie pojazdu składając pisemne oświadczenia (zawarte w ich aktach osobowych). Nigdy nie wnosili w tym zakresie do strony pozwanej żadnych zastrzeżeń. Nikt z pozwanej firmy nie mówił powodom, że zabronione jest korzystanie z motelu lub hotelu. Powodowie nigdy nie spali w hotelach.

Strona pozwana oraz firmy będące jej kontrahentami wskazywały parkingi, znajdujące się przy trasach przejazdu kierowców, na których można było skorzystać z sanitariatów.

Ponadto zarówno pozwana Spółka jak i firmy z nią współpracujące posiadają na terenie H. bazy, gdzie kierowcy mogą nocować i spędzać wymagane prawem okresy odpoczynku. Na terenie każdej z baz znajdują się kuchnie, łazienki (wyposażone także w pralki) i pokoje sypialne, a o czym powodowie wiedzieli.

Dowód: - specyfikacja techniczna samochodu ciężarowego, k. 48-60,

- dokumentacja zdjęciowa baz noclegowych: k.61-103;

- pisemne oświadczenie powoda P. C. o wyrażeniu zgody na nocowanie w kabinie samochodu: k.26 części B akta osobowych;

- pisemne oświadczenie powoda P. B. o wyrażeniu zgody na nocowanie w kabinie samochodu: k.38 części B akta osobowych;

- zeznania świadków: T. D.: k.283, M. N.: k.283, G. M.: k.283, A. N.: k.284, K. K.: k.284, A. S.: k.284, D. P.: k.317, S. R.: k.346, A. D.: k.347,

- zeznania świadków przesłuchanych w drodze pomocy prawnej przed Sądem Holenderskim: H. W.: k. 546-549, M. J. (1): k.543-545;

- przesłuchanie w charakterze strony pozwanej prezesa zarządu M. B.: k.449.

Powodowie w okresie zatrudnienia u strony pozwanej zarabiali miesięcznie średnio od 4.500 zł netto do 5.000 zł netto. W skład wynagrodzenia kierowców wchodziło: wynagrodzenie zasadnicze, ryczałt za godziny nocne, ryczałt za godziny nadliczbowe i diety. Strona pozwana nie wypłacała powodom jako odrębnego składnika wynagrodzenia ryczałtów za noclegi.

Dowód: - przesłuchanie powodów: k.473-475.

W dniu 10 lutego 2015 r. Związek (...), złożył do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o kontrolę konstytucyjności przepisów prawa będących podstawą roszczeń kierowców o zapłatę ryczałtów za noclegi – w tym i powoda.

Dowód: - wniosek o kontrolę konstytucyjności prawa z dnia 10 lutego 2015 r., k. 104-110.

Mając na uwadze powyższe ustalenia stanu faktycznego, Sąd zważył, co następuje:

Powództwa jako nieuzasadnione podlegały oddaleniu w całości.

W toku niniejszego procesu powód P. C. (1) domagał się zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 39.200 zł tytułem ryczałtów za noclegi przysługujących za podróż poza granicami kraju za okres od 19.07.2012r. do 21.06.2014r wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w sposób sprecyzowany w pozwie.

Powód P. B. (1) domagał się zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 40.800 zł tytułem ryczałtów za noclegi przysługujących za podróż poza granicami kraju za okres od 01.01.2012r. do 31.01.2014r. wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w sposób sprecyzowany w pozwie.

Strona pozwana wniosła natomiast o oddalenie obu powództw w całości, argumentując, iż zapewniała powodom bezpłatne noclegi w bazach noclegowych na terenie H., a ponadto powodowie poruszali się samochodami, których kabiny były komfortowo wyposażone, w tym w łóżka do spania.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, Sąd oparł się w szczególności na zgromadzonej w sprawie dokumentacji, tj. na aktach osobowych powodów i zawartych w nich umowach o pracę, na obowiązującym u strony pozwanej Regulaminie Wynagradzania z 08.06.2009r. oraz na jego treści po zmianie, która zaczęła obowiązywać od 01.03.2013r., na dokumentacji zdjęciowej baz noclegowych strony pozwanej i jej kontrahentów oraz specyfikacji technicznej samochodu ciężarowego, którym Sąd dał wiarę albowiem w toku procesu żadna ze stron skutecznie nie zakwestionowała ich prawdziwości i autentyczności.

Ponadto Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie na podstawie dowodów z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, tj.: T. D., M. N., G. M., A. N., K. K., A. S., D. P., S. R., A. D. oraz świadków przesłuchanych w drodze pomocy prawnej przed Sądem Holenderskim: H. W. i M. J. (1), którym Sąd dał wiarę, albowiem były one logiczne i rzeczowe, a przez to stanowiące w pełni wiarygodny dowód w sprawie.

Sąd oparł się także na dowodzie z przesłuchania obu powodów, przy czym dokonał odmiennej od prezentowanej przez powodów oceny prawnej zaistniałego w sprawie stanu faktycznego.

Za wiarygodny dowód w sprawie Sąd uznał również zeznania przesłuchanego w drodze pomocy prawnej przez Sąd w Amsterdamie prezesa Zarządu pozwanej Spółki (...) van den B..

Podstawą prawną roszczeń powodów w przedmiocie ryczałtów za noclegi, wskazaną w pozwie, był art. 77⁵ § 1 k.p. oraz wydane na jego podstawie akty wykonawcze w postaci rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. z 2002r. Nr 236, poz. 1991) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 poz.167), które weszło w życie w dniu 01.03.2013r.

W § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wskazano, że za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia (ust. 1). W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg,

pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (ust. 2) Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg (ust. 4).

W § 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej ustawodawca wskazał, że za nocleg podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia (§ 16 ust. 1). W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (§ 16 ust. 2). Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewniają pracownikowi bezpłatny nocleg (§ 16 ust. 4).

Wobec powyższego, w pierwszej kolejności wskazać należy, iż problematyką dochodzenia od pracodawcy ryczałtu za nocleg w oparciu o przepisy rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej, zajmował się Trybunał Konstytucyjny, w postępowaniu o sygn. akt K 11/15.

Otóż w wyroku z dnia 24 listopada 2016 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że: - art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, z późn. zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

- (pkt 2) art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. z 2002 r. Nr 236, poz. 1991 z późn. zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Tym samym, w ocenie Trybunału Konstytucyjnego nie znajduje uzasadnienia dochodzenie od pracodawcy ryczałtu za nocleg w oparciu o przepisy rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. (oraz z dnia 29 stycznia 2013 r.), w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Co ważne, u podstaw takiego rozstrzygnięcia leżało zakwestionowanie przez Trybunał Konstytucyjny sposobu legislacji w przedmiocie należności kierowców w transporcie międzynarodowym, w konsekwencji nie uwzględnienia tego, że w ustawie o czasie pracy kierowców ustawodawca stworzył autonomiczną definicję podróży służbowej, która to podróż stanowi w istocie rodzaj wykonywanej przez kierowców pracy i w związku z tym do tej grupy zawodowej nie można stosować - na zasadzie odesłania - zasad ustalania należności za podróże służbowe pozostałych pracowników.

Cytowany wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z dnia 29 grudnia 2016 r., poz. 2206, wobec tego art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców utracił moc obowiązującą z tym dniem (art. 190 ust. 2 i 3 Konstytucji RP). A zatem, orzeczenie o niekonstytucyjności powyższych uregulowań skutkowało utratą mocy obowiązującej przez w/w przepisy w rozpatrywanym przez Trybunał Konstytucyjny zakresie, co oznacza, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy odpadła podstawa prawna do uwzględnienia roszczeń powodów o ryczałty za noclegi z tytułu odbywanych przez nich podróży służbowych w ramach wykonywanych przewozów międzynarodowych.

Z uwagi na to, celowa stała się ponowna ocena wykładni art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców od dnia jego wejścia w życie, czyli od 3 kwietnia 2010r.

Powyższą kwestię powziął pod rozważę m.in. Sąd Najwyższy, który w sentencji wyroku z dnia 14 lutego 2017 r., I PK 77/16 podkreślił, że do stanów faktycznych począwszy od 3 kwietnia 2010 r., odnośnie kierowców w transporcie międzynarodowym nie należy stosować przepisów rozporządzeń wykonawczych wydanych z upoważnienia art. 77⁵ k.p. Ponadto w treści sentencji Sąd Najwyższy zaznaczył, że w sprawie ryczałtów za noclegi zastosowanie mają przepisy zakładowe (regulaminy wynagradzania), które nie będą korygowane przez przepisy powszechnie obowiązujące jako bardziej korzystne.

Uzasadniając powyższe stanowisko Sąd Najwyższy wskazał m.in., że dysponowanie przez pracownika - kierowcę - pojazdem z miejscem do noclegu, który uznał za wystarczający do odpoczynku i regeneracji sił - stosownie do art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. U.UE.L.2006.102.1), umożliwiło ograniczenie w zakładowym regulaminie wynagradzania świadczeń z tytułu zagranicznej podróży służbowej do wysokiej i stałej diety, pokrywającej wszystkie niezbędne wydatki socjalne kierowcy także z tytułu noclegów.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę pragnie zaakcentować, iż w pełni podziela w/w stanowisko Sądu Najwyższego.

Niemniej jednak zdając sobie sprawę z istniejących w Sądzie Najwyższym rozbieżności orzeczniczych, tut. Sąd pragnie odnieść się do poglądów Sądu Najwyższego wyrażonych w wyroku z dnia 21 lutego 2017 r. wydanego w sprawie I PK 300/15, na który to wyrok pełnomocnik powoda powołał się w piśmie procesowym z dnia 21.03.2017r. (k.507).

Zdaniem bowiem Sądu orzekającego w rozpoznawanej sprawie, stanowisko wyrażone w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r. pozostaje w opozycji do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016r. Zauważyć bowiem należy, iż istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego sprowadzała się m.in. do uznania, że w stosunku do grupy zawodowej kierowców międzynarodowych, nie można stosować - na zasadzie odesłania - zasad ustalania należności za podróże służbowe pozostałych pracowników.

Z kolei analizowany wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r. wyraża pogląd przyznający prawo do rozliczenia kosztów podróży kierowcy w transporcie międzynarodowym według zasad tożsamy dla pracowników sfery budżetowej, których to podróże służbowe są związane z jednostkowymi wyjazdami służbowymi zaś zwrot kosztów z ich tytułu związany jest ze zwiększonymi kosztami z tytułu korzystania z usług hotelowych.

W ocenie tut. Sądu w ślad za orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, należy uznać, że przesądzenie przez ustawodawcę że art. 77⁵ § 3 - 5 k.p. i wydane na podstawie art. 77² § 2 k.p. przepisy wykonawcze mają mieć zastosowanie do każdego wykonanego przez kierowcę przewozu w transporcie jest sprzeczne z ratio legis tych przepisów i świadczy o nieadekwatności przyjętego środka w stosunku do regulowanej dziedziny.

Konsekwencją w/w wyroku Trybunału Konstytucyjnego i przeprowadzonej analizy prawnej jest przyjęcie, że powodom nie przysługują ryczałty za noclegi w oparciu o § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, ani też w oparciu o § 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Wobec tego, uznać należało, że do rozliczania wydatków związanych z kosztami podróży służbowych powodów może mieć tylko zastosowanie art. 77⁵ § 1 k.p., który przyznaje prawo pracownika do pokrycia należności związanych z podróżą służbową, o ile strony w umowie bądź innych aktach ich obowiązujących ustaliły zasady i sposób rozliczania

należności za podróż w transporcie międzynarodowym. A zatem, rozliczenie kosztów podróży służbowej stron odbywa się według zasad ustalonych pomiędzy stronami, a nie na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących dla rozliczeń incydentalnych podróży służbowych pracowników jednostek budżetowych. Wówczas kwoty ustalone w taki sposób przez strony, wyczerpują możliwość wywodzenia roszczeń przez pracowników w związku z podróżami służbowymi.

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy, wskazać należy, że u strony pozwanej w okresie zatrudnienia powodów, obowiązywał Regulamin Wynagradzania, który w sposób jasny, klarowny i wyczerpujący odnosił się do kwestii przysługujących kierowcom należności z tytułu ich „podróży służbowych”.

Do końca lutego 2013r., § 18 wskazanego Regulaminu Wynagradzania stanowił, iż: „ust.1 Wynagrodzenie za pracę składa się z wynagrodzenia zasadniczego określonego w umowie o pracę oraz premii uznaniowej.

Ust. 2 W przypadku gdy pracodawca deleguje pracownika do pracy poza stałym miejscem pracy wypłacał będzie pracownikowi delegacji według prawem ustalonych”.

W § 25 Regulaminu stanowił: „ Pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się poza stałym miejscem pracy, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową wg zasad obowiązujących pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej.”

Od dnia 01.03.2013r. zaczął obowiązywać § 18 Regulaminu Wynagradzania w zmienionym brzmieniu: „Wynagrodzenie za pracę składa się z wynagrodzenia zasadniczego określonego w umowie o pracę oraz z wynagrodzenia za godziny nocne i godziny nadliczbowe w formie ryczałtu.

Ust. 2 W przypadku gdy pracodawca deleguje pracownika do pracy poza stałym miejscem pracy wypłacał będzie pracownikowi delegacji według prawem ustalonych w wysokości 42 Euro za dobę podróży służbowej poza granicami kraju”.

Po 01.03.2013r. cytowany powyżej § 25 Regulaminu Wynagradzania pozostał bez zmian.

Tym samym obowiązujący u strony pozwanej Regulamin Wynagradzania nie przewidywał ryczałtów za noclegi jako odrębnych składników wynagrodzenia powodów. Regulamin odsyłał jedynie od przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które to przepisy w odniesieniu do kierowców, począwszy od dnia 3 kwietnia 2010 r. - utraciły moc prawną. Zaś roszczenia powodów dotyczą okresu: powoda P. C. (1) od 13.07.2012r. do 21.06.2014r., a powoda P. B. (1) od 01.01.2012r. do 31.01.2014r.

Jak już wskazano powyżej, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 lutego 2017 r., I PK 77/16, wyraźnie wskazał, iż do stanów faktycznych począwszy od 3 kwietnia 2010 r., odnośnie kierowców w transporcie międzynarodowym nie należy stosować przepisów rozporządzeń wykonawczych wydanych z upoważnienia art. 77⁵ k.p.

Jak zeznali sami powodowie, w okresie zatrudnienia u strony pozwanej zarabiali oni miesięcznie średnio od 4.500 zł netto do 5.000 zł netto. W skład ich wynagrodzenia jako kierowców wchodziło: wynagrodzenie zasadnicze, ryczałt za godziny nocne, ryczałt za godziny nadliczbowe i diety. W ocenie Sądu były to zarobki godziwe i należycie rekompensujące kierowcom, w tym i powodom, ponoszone przez nich ewentualne koszty w czasie wykonywania pracy za granicą.

Co równie istotne, dołączony do niniejszego postępowania materiał dowodowy, w sposób nie budzący żadnych wątpliwości wykazał, iż w toku całego zatrudnienia u strony pozwanej, powodowie będąc w trasie spali w kabinie pojazdu, co w pełni akceptowali, nie wnosząc w tym zakresie do strony pozwanej żadnych uwag. Powodowie wyrazili zgodę na spanie w kabinie pojazdu składając pisemne oświadczenia (zawarte w ich aktach osobowych). Powyższe oznacza, że w okresie zatrudnienia powodowie nie ponieśli żadnych dodatkowych kosztów związanych z noclegiem.

Warto w tym miejscu nadmienić, że powodowie u strony pozwanej otrzymywali wysokie diety z tytułu podróży, które wynosiły 42 Euro za dobę.

Ponadto, nie uszło uwadze Sądu, iż warunki do spania w kabinie pojazdu, były bardzo komfortowe. Jak zeznali zwłaszcza świadkowie: K. K., A. S., D. P., H. W. i M. J. (2), samochody ciężarowe strony pozwanej wyposażone były w kabinę do spania, klimatyzację, ogrzewanie postojowe, lodówkę na żywność, zbiornik z wodą, wysuwany stolik, lamki nocne, gniazdka zapalniczek. Były to jedne z najbardziej nowoczesnych samochodów używanych przez firmy transportowe.

Kabiny pojazdów dostosowane były do warunków noclegowych i zapewniały komfortowe warunki do spania kierowcom.

Ponadto, zwłaszcza świadkowie przesłuchani w drodze pomocy prawnej przez Sąd Holenderski, zeznali, iż strona pozwana oraz firmy będące jej kontrahentami wskazywały parkingi, znajdujące się przy trasach przejazdu kierowców, na których można było skorzystać z sanitariatów. Dodatkowo zaś zarówno pozwana Spółka jak i firmy z nią współpracujące posiadają na terenie H. bazy, gdzie kierowcy mogą nocować i spędzać wymagane prawem okresy odpoczynku. Na terenie każdej z baz znajdują się kuchnie, łazienki (wyposażone także w pralki) i pokoje sypialne, a o czym powodowie wiedzieli.

Wobec tego, Sąd nie miał żadnych wątpliwości, iż strona pozwana zapewniała powodom komfortowe warunki noclegu, natomiast diety, jakie otrzymywali powodowie od strony pozwanej na pokrycie kosztów „podróży służbowych”, rekompensowały im wydatki, jakie mogli oni ponieść w czasie wykonywania pracy za granicą.

Dodatkowo podnieść należy, iż zgodnie z art. 8 ust.8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U.UE L z dnia 11 kwietnia 2006 r.): „Jeżeli kierowca dokona takiego wyboru,ienne okresy odpoczynku i skrócone tygodniowe okresy odpoczynku poza bazą można wykorzystywać w pojeździe, o ile posiada on odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i pojazd znajduje się na postoju.”

Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić należało, iż w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., nie znajdują uzasadnienia roszczenia powodów o ryczałty za noclegi dochodzone w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju i rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2013r.

Bowiem rozliczenie kosztów podróży służbowej stron odbywa się według zasad ustalonych między stronami, a nie na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących dla rozliczeń incydentalnych podróży służbowych pracowników jednostek budżetowych.

Tym samym, roszczenia powodów o ryczałty za noclegi jako nieuzasadnione podlegały oddaleniu w całości, a o czym Sąd orzekł w pkt I-wszym sentencji wyroku.

W tym natomiast miejscu Sąd wskazuje, iż nie stanowiły dla Sądu dowodu pisma nazwane „Rozliczeniem delegacji zagranicznej pracownika”, dotyczące rzekomo kierowcy A. N. (k.535-537) i M. N. (k.537-538). Pisma te nie mogły stanowić dowodu w sprawie, albowiem nie zostały przez nikogo podpisane, a nadto nie uwierzytelniał go pełnomocnik powodów swoim podpisem. Jak wskazał w piśmie procesowym z dnia 08.05.2017r. pełnomocnik powodów, pisma te miały dowodzić tego, że strona pozwana wypłacała kierowcom ryczałty za noclegi tytułem premii. Jeśli tak było – a czego powodowie w żaden sposób nie udowodnili – to tym bardziej oznacza, że kierowcy otrzymali już ryczałty za noclegi od strony pozwanej.

W pkt II-gim sentencji wyroku, Sąd, na podstawie art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążenia powodów kosztami zastępstwa procesowego należnych stronie pozwanej. W ocenie bowiem Sądu, całokształt okoliczności niniejszej sprawy przemawiał za zastosowaniem wobec powodów tego przepisu, stanowiącego, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Jak wskazuje się w judykaturze, skorzystanie przez Sąd z przepisu art. 102 k.p.c. w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym Sądu orzekającego i tylko do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak to, w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Zatem ustalenie czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", o których mowa w art. 102 k.p.c., ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie Sądu (vide: post. SN z 26.01.2007r., V CSK 292/06, Lex nr 232807).

Zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie SN z dnia 14 stycznia 1974 roku, II CZ 223/73, LEX nr 7379). W niniejszej sprawie Sąd zważył, iż o zasadności zastosowania art. 102 k.p.c. w przedmiocie orzeczenia o kosztach zastępstwa procesowego należnych stronie pozwanej przesądza specyficzny charakter niniejszej sprawy, której rozstrzygnięcie w istocie rzeczy uzależnione było od oceny zgodności z Konstytucją przepisów prawa stanowiących podstawę powództwa przez Trybunał Konstytucyjny. Powodowie, wytaczając powództwa, nie mogli wiedzieć, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego będzie dla nich niekorzystny. Dlatego Sąd wziął pod uwagę fakt, że wnosząc pozew powodowie pozostawali w usprawiedliwionym okolicznościami, acz – jak się okazało w dniu 24.11.2016r. (data wyroku TK) - błędnym przekonaniu o słuszności swych roszczeń i mieli prawo żądać ich wyjaśnienia i usunięcia stanu niepewności prawnej przed Sądem.

W punkcie III – cim sentencji wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, mając na uwadze fakt, że powodowie jako pracownicy byli zwolnieni od obowiązku uiszczenia opłat sądowych od pozwów w oparciu o treść art. 96 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005r. Nr 167 poz. 1398 ze zm.), zaś w odniesieniu do wydatków sądowych – na podstawie art. 102 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.